

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcția unui Comitet

Anul X No. 1932—Luni 15 Iulie 1913

Dezacordul între Marile Puteri

Rusia ocupă Armenia. — Austria

amenință Novi-Bazarul

**Urmările marilor comotii naționale
Datoria partidelor politice față de
maturitatea de care a dat dovadă țara**

L'Indépendance Roumaine înregistrează informația unui jurnal independent care a tâlmăcit ca chezărie pentru o înțelegere viitoare între partidul conservator și conservator-democrat, faptul că *Evenimentul* din Iași vorbise de chestiunea agrară și de votul universal.

In articolul *Evenimentului*, care reprezintă la Iași grupul conservator adver-

sar al ori-cărei înțelegeri între cele două partide azi la guvern, nu e nimic de fe-

lul acesta.

Repetăm pentru a mia dată, că barbații cari reprezintă la guvern partidele conservator și conservator-democrat au avut și au o singură grija: aceea de a duce la bun sfîrșit o operă, care e tot odată o sarcină și o onoare, adică să dirigoască politica României, în imprejurările internaționale actuale.

Nu stîm căi membri ai partidului conservator se vor considera ca legați prin articolul din *Evenimentul* și că din ei ar fi adus astfel adezinarea lor la revizuirea Constituției în parte ei cea mai radicală.

Nu stîm căi din aceia cari, sunt doi ani de atunci, credean că nu era nici o nevoie să se schimbe sistemul electoral al României, sunt convinși că trebuie să treacem de la cele trei colegii electorale la votul universal pur și simplu sau la o reformă în sensul acesta.

Nu stîm nici în ce constă, evident în liniile sale mari, reforma agrară de care a vorbit *Evenimentul*, și dacă e vorba de o reformă agrară care ar trebui să fie precedată de revizuirea cîtorva principii constitutionale.

După părerea noastră, articolul din *Evenimentul* n'are însemnatatea ce presă

s'a grăbit să-i dea, iar constatarea făcută de *L'Indépendance Roumaine*, că par-

tidul liberal e acela care cel dintîn a afirmat că revizuirea Constituției era o ne-

cresită imperioasă, această constatare, desigură, nu era atât de urgentă.

Asta nu ne impiedică să relevăm că ceva caracteristic faptul că, *Evenimentul* — care întotdeauna a fost, sau cel puțin fusese la aripa dreaptă a partidului con-

servator, se declară azi în favoarea unui sistem electoral care se apropie de votul

universal și a unei reforme agrare, ori-care ar fi ea.

* * *

Aceasta pentru că anul 1913, întocmai ca 1907, dar sub o formă mai fru-

moasă și foarte încurajatoare, este un an de mari zguduiuri.

In vremuri normale, ideile își cresc drumat încet. Vine o comotie, și iată-le

înaintind cu salturi mari, afară numai dacă comotia nu le ucide deabinele.

Ni se va ierta, poate, o indiscreție.

Intr-o discuție de astă iarnă, între un conservator democrat și un conservator care voia războiului pentru războiul și cu ori-ce preț (un conservator care, fie zis în paranteză, s'a remarcă în totdeauna prin opozitia lui la ori-ce revizuire a Constituției) conservatorul-democrat explică interlocutorului său, că un războiu ar face să răsără cu o putere neînchipuit de mare necesitatea urgenței pentru revizuirea Constituției, cu toate consecințele ei politice, economice și sociale.

Prevederea, —era doar atât de ușoară, —s'a realizat.

Marile probleme au fost puse în lumină de zguduirea din 1907. Trebuie să re-

cunoaștem, fără a comite nici o nedreptate, că soluțiunile au fost medieore și că,

dacă în structura socială e o schimbare de la 1907 încoace, opera legislativă a ju-

că un rol secundar în această prefacere. E sigur că după 1913, marile probleme

vor fi puse în evidență.

Adincimea vederilor, darul prevederii, acest amestec de curagiu și de prudență

care e caracteristica oamenilor de Stat, pentru că ori-ce politică sănătoasă este arta

posibilităților, vor avea ocazia rare de a se produce și a se afirma.

Noi nu stîm prin ce combinaționi, prin ce transformări brusă și neprevăzute vom avea de trecut, înainte ca să se poată efectua opera foarte serioasă, foarte să-

nătoasă și foarte înțeleaptă pe care România o așteaptă de la cercurile ei con-

ducătoare.

Prioritatea, pe care partidul liberal încearcă să o reclame, în ce privește ideea revi-

zuirii Constituției, nimeni nu î-ar putea contesta.

Dar pentru națione, chestiunea priorității nu prea are importanță.

Ceea ce trebuie, e că toată lumea, ca toate partidele cari se vor găsi în acel

moment la guvern sau în opoziție, să fie pătrunse de conștiință exactă a necesită-

tilor reale și să fie capabile de a înălța din judecata lor ori-ce considerație de

interes sau de calcul de partid, ori-ce prejudică reacționard sau prejudică ra-

dicală.

Tara a dat dovadă de o admirabilă maturitate.

Să nădăjduim că legititorii ei, —acel de la guvern ca și acel cari vor fi a-

tanci în opoziție—vor să se facă dovada unei maturități cel puțin egală cu

acea a maselor.

Rusia trimite trupe

Londra -- Ziarul „Daily Mail“ află din Odesa, că aci au plecat trei vase încarcate cu trupe cu destinația spre Bacum.

Transporturi identice se pregătesc a fi trimise și de la Nowosisk, tot cu aceeași destinație.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei“

Serviciul telegrafic al Agenției Ro-

mîne este foarte redus pe ziua de astăzi—și el confirmă în parte toate

știrile date în ediția noastră de a-

seară.

Iată cuprinsul acelora din știrile

agenției, care au oare-care impor-

tanță:

Ora 11 a. m.

O PROPUNEPE

Atena.—In urma unei înțele-

geri stabilită între aliații toți

președinții de consiliu se vor

duce la București pentru a

propune ca să se ție la Niș o

conferință, în vederea armisti-

țiului, paralel cu conferința ce

se va ține la București pentru

preliminările de pace.

D. Venizelos a plecat la ora

5 dimineață. Ceilalți reprezen-

tanți ai Greciei la conferința

de la București, vor fi d-nii Pa-

nas, fostul ministru grec la

Sofia, Politis, profesor la facul-

tatea din Paris și Streit minis-

trul Greciei la Viena. Aceștia

vor fi însoțiti de doi ofițeri,

d-nii Pollis și Exedactylos, de-

semnatii de rege.

In jurul interven-

ției Austriei

și Italiei

Același birou afă că după ultima

înțelegere tratative militare privi-

toare la armistiți vor avea loc la

Niș paralel cu negocierile din Bucu-

rești.

Holera în Serbia

Belgrad.—După informații ofi-

ciale au fost pînă acum în tot re-

gatul Serbiei 400 cazuri de holera

dintre care 161 mortale.

Printre cei bolnavi au fost 348

de soldați. La Belgrad au fost 118

cazuri.

Ministrul a încheiat, exprimîndu-

u și credință că pacea definitivă va

fi în curind încheiată.

tria sunt foarte bune, dar că Ro-

mînia are în vedere în primul loc

interesele sale proprii. Attitudinea

Austriei față de România în tot tim-

pul crizei a fost corectă și priete-

nească.

Întrebă asupra situației finan-

ciare, ministrul a declarat că finan-

țele României sunt excelente, și că

nu numai că nu se simte nevoia

unui împrumut, dar că nici chiar

propriile depozite, pe care România

le are la Bănci, nu au fost ridicate.

Ministrul a încheiat, exprimîndu-

u și credință că pacea definitivă va

fi în curind încheiată.

Turcii continuă ofensiva

Berlin.—Ziarul „Lokal-Anzeiger“ afă din Adrianopole că trupele de cavalerie turcești au

ocupat, în urma unui atac violent,

localitatea Mustafa-Paşa.

Bulgarii fug mereu și de cînd

au reluat ofensiva Turcii au

recucerit 190 tunuri, anunță

ziarul „Adevărul“.

Turcii nu ocupă teritorul bulgar

Constantinopol.—Răspunzind u-

nei telegramă a ministrului de ex-

terne bulgar, marele Vizir spune că

într'adevăr trupele turcești au tre-

cut frontieră bulgară. Aceste au fost

însă niște patrule de recunoaștere,

cari au primit însă imediat ordin de

la generalism, să se retragă din-

coace de frontieră.

O declaratie a regelui Constantin</h

ORA 2 jum.

Actiunea României

București.—Fiind că unele zile vorbesc mereu de intrarea în Sofia a trupelor Grecești și în Vidin a trupelor Sârbești, suntem în măsură de a da o afirmație că trupele statelor beligerante n-ar putea intra în Capitala Bulgariei fără cooperarea armatei române, însă Vidinul nu va putea fi impresurat de căt cu concursul armatei române pentru cauzul cind va fi vorba să fie constrins prin foame.

Pentru cazul de atac în privința cetăței, aceasta n-ar putea face de căt armata română fiind că, în acel loc, numai armata română are tunuri de asediu și obuzierele necesare.

Dezacordul între statele Europene

București.—Stirile de astăzi arată, că acordul dintre marile puteri nu mai are consistență de pînă acum.

Astfel, pe cind Rusia și Austria sunt de acord asupra unor măsuri de luat în contra Turciei, celelalte puteri susțin că numai puterile în mod colectiv trebuie să procedeze, iar nu numai unele în mod separat.

Pe de altă parte Franța susține că Turciei să i se dea ca frontieră jumătate din Adrianopole pînă la rîul Marita; iar restul să revie Bulgaria.

Din cauza acestei atitudinea Franței, Rusia rezită, deși este hotărâtă să ocupe Armenia, ca gaj.

Pe de altă parte Austria anunță că în caz dacă Rusia ocupă Armenia, ea va ocupa Novi Bazarul, tot cu titlul de gaj, pînă cind statele beligerante vor încheia pacea cu Bulgaria.

Dispariție și apariție

Din sursă bine informată primim știrea că ziarul „Cuvîntul” se va tipări de acum înainte în Capitală, urmând să apară în Iași numai o singură dată pe săptămînă, Duminică.

Situatia lui Daneff

București.—Corespondentul ziarului „Reichspost”, — un cunoscut gazetar cu numele de Wagner, spune că atât în popor, cit și în cercurile oficiale, domnește o mare pornicire în contra lui Daneff.

Casa lui este păzită militare, dar nu numai pentru a fi apărat de un eventual atac, ci pentru că Daneff este considerat ca arestat.

In potriva lui Daneff se aduce acuzarea precisă, că a indus în eroare pe Tarul Ferdinand asupra situației polițice, falsificind niște telegramme, în tovarășia reprezentanților Rusiei, de aci.

Pentru ca să se văză ura, ce domnește în poporul bulgar, în potriva lui Daneff, se povestește episodul următor:

La un spital din Sofia, soția lui Daneff funcționa ca soră de caritate. Rîmii aduși de pe cîmpul de luptă au cerut îndepărțarea ei, declarind că la din contra, ei își vor rupe bandagele, făcute de ea, de pe ramă.

Radoslavoff, vorbind cu ziaristul vienez a spus că cea mai mare crîmă a lui Daneff este, de a nu se fi pus în înțelegere cu guvernul român.

Politica viitoare a Bulgariei nu poate fi de căt o înțelegere cu Austria și România.

Ziaristul încheie spunînd că cercurile oficiale aduc laude modului cum se poartă armata română în poporul bulgar.

AUDIENȚĂ

București.—D. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a fost primit astăzi la ora 11, în audiенță de M. S. Regele.

Un comunicat

București.—Ziarul „Epoca” publică un reportaj, pe de-a întregul născotit, cum că ar fi izbucnit mari înțelegeri în sinul guvernului, cu ocazia numirei delegațiilor pentru pace și că d. Take Ionescu a fost nevoit să piuje piciorul pe prag.

Ziarele oficioase publică următorul comunicat, în aceasta privință:

„Ziarul „Epoca”, veșnic în căutarea scandalului, vorbește de unele greutăți ale guvernului, pentru alegerea delegaților români la conferința de pace.

„Epoca” ar trebui să știe, că nici o dificultate nu poate să existe, întrucât alegerea delegaților nu se poate face de căt de conducătorii celor două partide în colaborare, de către d-nii Maiorescu și Take Ionescu, care fiind împreună la guvern, dă dovada cea mai evidentă, că sunt de acord“.

D-I C. Stere pe cîmpul de răsboiu

Directorul „Vieții Românești”, cu incuvîntarea autorităților, a fost pe cîmpul de operațiuni, pînă la o departare de 40 kilometri de Sofia. D-sa a fost văzut de Generalismul armatei, Principele Ferdinand. Recitorul universității de Iași, a avut mulțumirea să întâlniească pe unul din fiile d-sale, mobilizat, după care s-a intors apoi în Capitală.

Conferința păcei

Ziarul „Adevărul” afirmă că conferința pentru pace va avea loc în București.

„Opinia” își menține informația

că lucrările esențiale ale conferinței vor avea loc la Singa, între altele, și pentru căvîntul că mediu este aci mai prielnic decât în București, pentru a se slăgi tensiunea ce stăpînește cercurile diplomatice și care e oarecum incompatibilă cu sgomotoasa atmosferă a Capitalei în plină agitație.

O inventiune a ziarului „Epoca”

București.—Ziarul „Epoca” vorbește despre un conflict între noul comisar civil și autoritățile militare și despre neînțelegeri din guvern din cauza acestei

numiri.

Ziarele oficioase răspund că aceste numiri s-au făcut după modelul Greciei, care pe lîngă autoritățile militare au numit la Salonic comisar civil pe d. Rahtivan, fost ministru și la Corita, un alt personaj de seamă, că numirile s-au făcut în scopul indicat chiar prin decizia ministerială. Atribuțiile date sunt mai cu seamă alese pentru un studiu cu privire la organizația ce va trebui să se dea cu provinciilor ocupate și că atribuția administrativă a fost dată întru că este compatibilă cu autoritatea nediscutată militară.

Ziarele oficioase adauă:

„Aceste numiri s-au făcut în deplin acord cu guvernul, lăudându-se și asentimentul M. S. Regelui. Evident că s-au făcut în deplin acord între ministerul de interne și cel de războiu, iar comisarul civil, înainte de a pleca în regiunile cucerite s-a dus la Corabia, ca să se prezinte comandantului șef al armatei, a principale Ferdinand.

Atât comisarul, cit și consilierii și-au oferit serviciile lor în mod gratuit. În toamă însă, ca și cu ocazia numirii membrilor comisionei, pentru ratificarea protocolului de la Petersburg, statul nu va permite ca cheltuielile de întreținere și de deplasare să fie făcute pe contul celor numiți și de aceia să și deschis un credit de 30,000 lei.

Necazul „Epocii” il pricepe. Este persoana d-lui Barbu Păltineanu. Ministerul de interne se simte însă fericit, că o persoană de talie d-lui Barbu Păltineanu i-a făcut onoarea de a primi această sarcină.

Eliberarea ofițerilor bulgari

București.—M. S. Regele a ordonat a se elibera și ofițerii bulgari aduși în țară ca prizonieri de războiu. Li se va cere numai cuvîntul de onoare că nu vor relua armele contra românilor.

Sosirea dele-gaților de pace

București.—Astăzi la ora 12 au sosit în Capitală cu un tren special, venind de la Giurgiu, delegații bulgari pentru conferința de pace.

Pe peronul gării se găsia puțină lume, de oarece se luase dispoziție în acest sens.

Delegații au fost întâmpinați de d-nii Jackson, ministrul Statelor-Unite, de către primul secretar al legației ruse, precum și de către d-nii D. Moruzzi, prefectul Capitalei, Burgherea de la ministerul de externe, comandantul militar al Capitalei.

Delegații au descins la Hotel Continental.

D. I. Rosenthal, redactor la „Adevărul” și fost corespondent militar în timpul campaniei turco-bulgare, a obținut pentru „Adevărul” un interview cu șeful delegației bulgare.

INFORMATII

■ Comitetul pentru ajutorarea familiilor ostășilor mobilizați.—Lista de subscriere Nr. 101, încreștinată Comisionei compuse din d-ra Evangelina Cimara și Căpit. Popovici.

Evangelina Cimara 20 lei, Un veteran 3, Ana Nedelschi 3, Lenta Prisacari 3, Profira Bejenaru 50 bani, Elena Nanu 1, L. E. Sinigaglia 3, Moise Confeld frânciar 5, Ana Miler 2, Nathalia Ohl 5, Frații Macră 5, D. Zaigher 4, Tanzenzaf 3, Iulius Pecinschi 2, Th. Haine 10, N. Grisberg 5, N. Steinberg 5, Magazinul Michelsohn 5, Sali Porjes 5, A. Veinstein 2, L.berman 3, Magazinul Primăvara 5, C. Arghiropulo 20, Meier Solomon 3, X. Y. 5 Total 124 lei 50 bani

Apelul Primarului Iașilor

Pe baza aceluia apel, care răspunde la sentimentele unanimă ale societății ieșene „OPINIA” a deschis o listă de subscripție în folosul familiilor celor care pleacă pe cîmpul de luptă.

Suma din urmă 3232.50

Mauriciu A. Dulberg (Breslau) 10.—

I. Leibovici 10.—

D. N. Pogonat 100.—

N. Enciușescu-București 20.—

D. Lupu Zoldester 5.—

Hélo sa I. Constantinescu 10.—

Lorica I. Constantinescu 10.—

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricială

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iași.—Strada Anastasia Panu —

Băile Oglînzi-Tg.-Neamț

Continuă să funcționeze regulat în tot timpul sezonului în modul cel mai perfect și cu confortul necesar.

Informații se pot cere la sediul administrației Băile Oglînzi-Tg.-Neamț.

De inchiriat

cu începere din luna August a.c. tot etajul I din imobilul str. Academiei No. 3, ocupat actualmente de Banca Moldova și compus din 10 odî și 2 băcătii. Inchirierea se face în total sau în parte.

A se adresa la Banca Moldova.

La 15 August a. c.

apare în editura Tipografiei H. Goldner, din Iași :

EDIȚIA II-a din**MARELE****Dicționar latin-român**

de IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Preful acestui dicționar, cel mai complet și cel mai bun din țară e de 10 lei.

Pensiunea „Elita”

VIENĂ I.

(Börseplatz)

Proprietatea Louise Brodsky

Deschisă de curînd, înzestrată cu tot confortul și conform tuturor cerințelor, unică locuință modernă. Camere cu întreținerea completă, începînd de la 10 coroane pe zi. Situată în centru. Deschidere în luna August a. c.

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale**Doctor A. Ratianu**

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IASI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IASI —

Execută : Cele mai complete analize de urină, din punct de vedere chimic și microscopic; Analize chimice și microbiologice de spută asupra bacilului tuberculozei; Analize de secrețiuni uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziției și a conținutului în lină, bumbac sau matasă etc. etc.

Cereți instrucții pentru orice analiză.